

avant...!

figueres 24 febrer 1932 - n.º 12

periòdic d'esquerra

redac. muralla, 17, 3.er, 1.ra

“buenos aires”

«Buenos Aires»! Aires bons, aires sans, interpretació de la Natura en estat d'equilibri, pròdig i regenerador de força, llum, salut; VIDA.

«Buenos Aires» nom sobreposat a una obra sorgida de les mans laborioses de l'home per ofrenar-la al progrés de la humanitat i a la germanor dels pobles.

«Buenos Aires» vaixell, vehicle al servei de l'odi, que transporta vides humanes del camp de lluita per l'existència a la solitud, la febre, la desesperació; MORT.

Quin sarcasme per la humanitat! els seus fills naturals inventen, transformen i cedeixen la seva vida per alleugerir les seves vicissituds penoses i arrencar-li de mica en mica i de una a una les espines que la fereixen, però oh ironia! aquestes benignitats són absorvides pels seus mals fills desnaturalitzats i ineptes que necessiten mantenir aquestes ferides per saciar amb la seva sang els seus cossos d'energúmens, parasitaris i improducis.

Amb la deportació d'un grapat d'homes idealistes es vol foragitar un sistema filosòfic que aspira a fer més comprensiva i més ordenada la convivència entre els éssers racionals. Infantívola il·lusió. Les idees persisteixen malgrat tot i totes les tempestes i si hom vol deportar-les o foragitar-les cal exposar-ne de noves que s'ajustin més a la veritat.

Realment és una vergonya que els ciutadans de la República - govern del poble pel poble - restem impassibles davant l'injustícia comesa en aquests éssers que si cometeren un delictes fou el que les circumstàncies els destinaren a personificar el dolor del seu poble inoït. Perquè voler retreure Moscou, París és una absurditat. Ací únicament hi ha Barcelona, Sevilla, València, Saragossa, Bilbao: POBLE IBÉRIC.

Ço que hom intenta és sabotejar la voluntat d'aquest poble desvaloritzant els organismes de lluita que millor poden portar-la a terme.

L'Estat, al poder dels promulgadors de lleis en sèrie, burocràtics per naturalesa i per convenció sotmesos a la banca, els monopolis i d'altres organismes financers, cada jorn perd autoritat moral redossant-se a l'autoritat imposada.

Els ciutadans simpatitzants amb aquest règim hem de convenir que, si les garanties que ens ofereix per la seva persistència són les deportacions i les metralladores, no podem dormir confiats perquè tard o d'hora la raó s'imposa a la força.

J. V. CAMPS.

A Bata podrien anar hi també els carlins de Bilbao, els exportadors de monedes i els fabricants que pleguen.

full quinzenal

espectres

Es diu que quan ens hagin concedit l'Estatut, tornarà Cambó per posar-se, ultra volta, al cap dels exèrcits catequitzants.

Cambó tornarà i sembla que el seu camp d'acció serà Catalunya. Procurarà conquerir, pel seu partit, llocs prmeicients en la formació del futur Parlament català.

S'apropa l'hora que en la nostra terra caldrà definir radicalment els partits polítics, amb dos mots solament: dretes o esquerres.

Els partits que encara no s'han definit, cal que ho fassin, puix les eleccions per consellers a la Generalitat han de tenir el màxim d'interés. Tinguem en compte que els homes que surtin elegits hauran de fer les nostres lleis constitucionals, i un triomf de la dreta seria fatal per l'esdevenidor de la nostra nació.

Hem d'elegir homes veritablement d'esquerra, i si algun partit ens presenta candidats d'història dubtós, cal no votar-los.

Hem de fer triomfar l'ideari més liberal que es presenti, la nova Catalunya ha d'ésser regida per gent veritablement demòcrata.

Cal que no ens espantem si hem de decantar-nos quelcom més a l'esquerra, adonem-nos que si les dretes tornen a reconquerir la direcció de Catalunya, anirem a raure a un estat reaccionari pitjor que el patit durant el regnat borbònic.

Triomfant les dretes tornaríem a aquell temps de confessionari que tant repugna a la gent liberal.

Cal molta fermesa per anorrear amb tota cruessa qui volgués fer-nos tornar en temps de vexació que ha tacat amb sang màrtir la història del nostre poble.

MARIUS SUIRAM.

de col·laboració

la dignitat de joan romans

(resposta final)

El meu darrer article en el qual demostrava la certesa de l'acusació fet-a al cèlebre autor de «Sempre hi ha algú que la vessa» no va pas quedar sense contestació. Solament que aquesta, si bé era de preveure, no ho era en canvi en la forma en què vingué, val a dir-ho.

Recordarà el que hagi seguit amb atenció aquesta quasi polèmica, que vaig afirmar, citant el cas del jove Manuel Sancho, que el desinvolto personatge i distingit col·laborador d'*Empordà Federal* el nom del qual figura més amunt, fou reclutador d'esquirols quan la vaga de la «Safa» perquè no en devia tenir prou d'ésser-ne ell. Afegia també, al mateix temps, per evitar que ningú pogués jutjar això una calúnnia, que el jove al·ludit estava disposat a sostenir-ho davant de quí fos.

I ara ve la sorpresa. Fou aquesta la lletra que inseria *Empordà Federal* del 30 de gener signada per Manuel Sancho i escrita per un altre, en la qual es vol negar la veritat, barrejant desvergonyidament.

Després de desmentir en la mateixa el que veig assegurar entorn del seu ingrés a la «Safa» durant la vaga, Manuel Sancho - un pobre xicot pel que es veu, al qual la família, que proporcionà els informes, no coneix prou bé, sembla - acaba donant-me la raó, observant que va ésser esquirol per impuls propi i no per suggestió de Joan Romans que es limità únicament a «fer tot el que pogué» per convertir-lo en un traïdor com ell ho era.

Jo sé que això és mentida, que Manuel Sancho no és tan baix com els defensors de Joan Romans que abusen de la seva inconsciència fent-li dir coses que no són certes, encara que el perjudiquin, per treure tota responsabilitat a l'esquirol que no vol ésser-ho, però ho deixo així a pesar del meu convenciment. Que es llogués a Blanes o a Figueres el jove esmentat - més ignorant que dolent -, no té importància, ja que reconeix haver entrat a la «Safa» per mediació d'aquell i en fi prou amb la confessió que posa en ridícul als que l'aconsellaren tan innoblement.

He aconseguit, doncs, i no era altre el meu propòsit, evidenciar plenament la justa aplicació del qualificatiu d'esquirol a l'idol de certa gent esportiva, ja que resulta comprovat que treballava a la «Safa» quan el conflicte, i també el de reclutador d'esquirols per haver influït en l'ingrés en la dita fàbrica de Manuel Sancho.

Per esvaïr tot dubte, poc probable ara, respecte a la dignitat de tal personatge, transcriu a continuació la lletra que s'ha rebut del Sindicat de Blanes:

• Estimados compañeros del Sindicato de Oficios Varios de Figueras.

Salud.

La presente tiene por objeto enteraros de la actuación del esquirol y traïdor Juan Romans que tanto combate a Sagalá por haberlo tratado como merece.

Podéis ratificar vuestra acusación en la prensa o donde lo creáis más conveniente porque es cierta.

Dicho individuo dice en su artículo que la huelga de la «Safa» fué declarada el 15 de Septiembre de 1930 y que vino a Blanes el 10 de Noviembre del mismo año, pero no a la citada fàbrica.

Nosotros afirmamos que tal sujeto se presentó en la Sefa a pedir trabajo en la fecha que indica y que no le fué posible entrar en la fàbrica por encontrarse paralizada a causa de la huelga. Fué entonces que por mediación de la «Safa» ingresó en las obras de Marcelino Padrós, contratista que hacía la prolongación de la fàbrica hasta que ingresó en la misma, pero todavía haciendo de esquirol porque aun continuaba la huelga.

Durante su estancia en Blanes las únicas compañías que ha tenido han sido los pistoleros del Libre, lo que es ya una recomendación. En la fatídica manifestación del 29 de Junio organizada por la reacción para deshacerse de nosotros, consiguiendo matar a un obrero y a una hija del mismo e hiriendo a tres o cuatro más, él iba a la cabeza de ésta.

Seguramente serán suficientes los datos que exponemos para demostrar quien es Juan Romans evitando así que siga engañando a la opinión de Figueras ante la cual quiere presentarse como una buena persona.

Nada más por hoy.

Muy fraternalmente
Por el Sindicato Unico
La Junta.

(Hi ha un segell que diu: «Sindicato Unico de Trabajadores. - C. N. T. - Blanes»).

Considero innecessari tot comentari a la lletra que deixo estampada, car ja és prou el que s'ha llegit per comprendre fins on arriba la inescrupulositat de Joan Romans, que té una epidermis més gruixuda que la d'un elefant, pel que es veu.

Prometo no insistir més sobre això per a mi molt desagradable, encara que l'*Empordà Federal* segueixi ignorant aparentment a qui protegeix.

JAUME SAGALÁ

bloc anticlerical

Ens assabentem que s'està organitzant, ací, Figueres, la delegació comarcal del partit nacional d'Esquerra Republicana Anticlerical.

Aquesta agrupació d'homes lliures de tots els partits polítics de la nostra terra, té com a norma propagar el laïcisme i fomentar el lliure pensament.

Es de creure que promptament a la comarca empordanesa hi haurà un bon nombre d'adherits. Sabem que compta ja amb molts simpatitzants.

rombs

◆ *L'un trenca de camí i ve ací, l'altre allà; cadascú troba el seu petit ramat, la seva petita penya, sols el més independent no troba ningú i resta corferit, quan, com en al meu cas, potser no li convé gens el seu isolament radical.*

NIETZSCHE.

◆ *El tigre que m'ataca té raó. Però jo que el mato i em vesteixo amb la seva pell, tinc tanta raó com ell.*

STIRNER.

◆ *Cal ajuntar a l'individualisme dels esperits el lliure comunisme de les mans, per tal que sobre les ruïnes d'una humanitat decaiguda i podrida germini una humanitat de bellesa radiant.*

GERARD DE LACAZE-DUTHIERS.

◆ *Tinc horror a la gent que no persegueix sinó un fi en la vida: fer-se rics. No són bons per a res i perjudiquen els altres.*

GERARD DE LACAZE-DUTHIERS.

◆ *O bé hom clou els ulls amb pau i seguretat del que passa entorn seu, o bé hom creu que el seu deure és de prendre part a la batalla. Un cop un ha entrat en el combat, l'única regla és de lluitar tant com es pugui.*

LAURO DE BOSIS.

◆ *Estimem força, estimem tot-hom. Però sapiguem detestar i menysprear:*

La mentida i la lletgesa, la hipocresia i la tirania, la indiferència i l'adulació, la traïdoria i la submissió, el servilisme i la resignació.

A. BAILLY.

(De l'en dehors).

Ens ha estranyat moltíssim que del cotxe dels morts n'hagin tret la creu.

Nosaltres, com que som liberals, demanem novament que la creu que simbolitza la religió catòlica torni ésser posada, però damunt d'ella cal posar-hi el mussol, farà més patxoca, i tothom restarà satisfet.

espigolant

D'una fulla volandera signada pel nostre amic Jaume Miravittles, n'espigolem els següents paràgrafs que expliquen a bastament l'actuació panxa-contentista de la F. R. S. de l'E.

Els darrers incidents sorgits al voltant de la commemoració de la mort de Martí Vilanova tenen una significació que va més enllà de l'anècdota. Es tot un aspecte de la política local que va enfonsar-se diumenge al cementiri. Ben aviat, si les coses van així, és la commemoració de la mort de la Federació Socialista (?) Republicana de l'Empordà, que haurem de celebrar.

Què es proposen els homes de la F. S. R. E.? El monopoli absolut de la política local i la direcció efectiva de tot el moviment empordanès. En nom de quins principis? En nom dels principis de panxa contentisme els més inofensius i sedentaris.

La Federació, en efecte, dirigida per l'estat major comercial de la ciutat, vol allargar els seus tentàculs fins a les capes profundes del proletariat figuerenc.

* * *

Els homes de la Federació prometeren, en els mitings municipals, una política d'audàcia, de reformes, de conquestes socials.

Què han fet?

Han resolt el problema de les responsabilitats municipals durant l'època de la dictadura?

I el llegat escolar, com queda?

I l'escola d'Arts i Oficis?

I l'Asil?

Què s'ha fet en el sentit cooperatiu?

I en l'ordre social?

Què s'ha fet per a evitar l'atur forçós?

I els parats com queden?

I els consums?

I l'impost feudal pagat per l'estacionament dels vehicles comarcals?

S'han degradat els impostos municipals que pesen al damunt del consum?

S'han gravat els que pesen al damunt del luxe?

S'ha fet res pels llogaters i pels consumidors d'aigua, gas i electricitat?

S'han creat escoles d'orientació professional pels obrers?

S'han municipalitzat els serveis públics?

S'ha fet una política destinada a frenar la voracitat dels monopolitzadors d'adobs químics?

S'ha protegit al pagès comarcal per tal d'augmentar el seu consum i per tant l'activitat comercial de Figueres?

S'han mancomanat els ajuntaments i s'ha inaugurat una política de cooperació municipal per afavorir les comunicacions per carretera i per tren, el telègraf i el telèfon?

Els homes de la Federació, ajeguts als llims de llur majoria electoral, deixen passar l'hora,

inconscients de la tempesta que s'agombola al damunt de llurs caps.

La classe obrera, encara que tímidament, es dona compte del mancament històric de què s'ha fet responsable. Substrats de la influència perniciosa de l'«anarco-puig pujadisme», els obrers comprenen que aquestes conquestes democràtiques només les portarà a cap la classe obrera organitzada.

Els homes del carrer de Cervantes que es donen compte d'aquests símptomes de descomposició (el Grup *avant..!*, diguin el que vulguin, té una gran significació) intenten una política d'habilitats. Mentre els dirigents de la Federació estan «enchufats» amb l'estat major industrial i comercial de la ciutat, els xicotets de la «Joventut Nacionalista Republicana», jugant un trist paper de prostitutes socials, fan l'ullet als obrers perquè no desertin de les files del republicanisme-conservador. Per fer-se atractius es pinten els llavis amb el vermell d'un cert extremisme social (conferència de Nin a Atenea; cop d'estat, darrera l'escenari, per tal de presidir, *a desgrat meu*, la meua conferència «Per què sóc comunista»).

* * *

L'aniversari de la mort de Martí Vilanova, el ferm lluitador social, els donava, encara, una ocasió d'atreure's els nuclis dispersos del proletariat figuerenc.

Que no parlin d'homenatges! Ells mai no han estimat Martí Vilanova. La seva sinceritat revolucionària els posava en evidència i els ofenia.

L'homenatge al gran militant obrer, que fou Martí, ha estat fet amb un desmenjament evidentíssim. Sense l'insistència de la comissió organitzadora de Barcelona, els homes de la Federació haurien deixat passar l'aniversari de llarg.

A darrera hora li dediquen un carrer: Una petita «travessia» insignificant.

No hi ha altres carrers disponibles...

Aquesta és l'excusa. Mentrestant, queden sense nom un número important de places públiques... El general Caamaño continua ofonent, amb el seu nom, la ciutat nostrada...

I aquesta decisió és presa per una majoria indigna d'un vot.

8 consellers voten a favor de l'homenatge.

7 voten contra, entre els quals, el batlle.

I després, al cementiri, davant el poble, quan els homes del Bloc volíem dignificar la memòria de Martí, se'ns acusà de provocadors!

No profaneu les tombes!, va dir-me un petit energumen sense ungles.

La tomba de Martí Vilanova va ésser profanada, en efecte. Però foren els homes de la Federació qui la profanaren.

Foren ells els que homenatjant un home que en el fons odien o ridiculitzen embrutaren la seva memòria.

Foren ells els que no deixant parlar els veritables hereus polítics de Martí, mancaren a l'esperit de convivència.

Ventura Gassol, en un discurs grandiloqüent i buit, parlà de tombes que caminen dretes: Es referia als homes de la Federació. Parlà d'una ventada que esbargís les cendres de Martí per les planes i les ciutats de la nostra terra.

Aquesta ventada només pot fer-la el proletariat amb la seva revolució!

s'els hi ha vist

Els prohoms de la F. R. S. de l'E. amb motiu de la lliçó de civisme que els donà el poble el dia de la commemoració de l'aniversari de la mort del gran lluitador Martí Vilanova, quan ho relataven en el seu portanveu, feien acte de contricció.

Es picaven el pit com uns desesperats:

«Si a voltes hem d'acostar-nos a certs elements extremistes, cal que els nostres correligionaris no ens confongin, puix nosaltres sempre serem on som etc. etc. etc.»

Això és una gran veritat: durant les dictadures no es movien de sota el llit, era gallegen perquè estan emparats per les baionetes, però, si la cosa canvia, ¿ells continuaran al mateix lloc, gallegant? No!, a sota el llit.

Amb pocs actes com el de l'aniversari de traspàs d'En Vilanova, aquests senyors dirigents de la política local, haurien de demanar la jubilació cuitacorrens, puix ensenyen, cada vegada més, la seba.

El dia 11 del mes actual, morí a Madrid, Isabel Nakens, filla d'aquell gran liberal i continuadora de la seva obra anticlerical.

Recordem la ferma campanya que feu des de *Reflejos del Motín*, periòdic que dirigí i que fou la continuació del *Motín* que tan valentment patrocinà el seu pare.

Es una veritable pèrdua pels que aspirem a sanejar la Pàtria del cranc de la religió.

Que descansi en pau la incansable idealista.

suggerències i anécdotes de l'última vaga

Mai s'havia fet a Espanya una manifestació de protesta tan general com la del dia 15.

Encara que els periòdics conservadors vulguin fer creure el contrari.

Als ministerials els molesta veure una oposició més compacte que ells.

I com més fuelades, més creix l'oposició.

No es malaltia per guarir-la a cops de sabre. Es malura de l'ànima i convé una mica de sentiment humanitari per portar la calma i el benestar que hom fretura

* * *

Ens diuen que l'alcalde de la ciutat, -federal històric de la República unitària espanyola - amb motiu de la última vaga, deia:

Avui tenim 20 números de la benemèrita; demà si convé en tindrem 100. S'han d'acabar aquestes exigències, ací es fa solament ço que manin de Madrid.

Bé, molt bé, senyor alcalde, es veu que es va agafant afició al càrrec, però cal tenir en compte que la nostra ciutat és molt pacífica.

* * *

¿Què diria la ràdio de Moscou, el dilluns a les tres del matí, quan els fets de Terrassa?

Confiam que el senyor Ministre de la Governació ja ens en assabentarà.

* * *

Durant la monarquia, els que avui volen privar l'únic mitjà de protesta que té l'obrer, que es la vaga, inciten a ella.

Es clar la cosa ha canviat. Ahir ells disfrutaven amb els aldarulls que es promovien per anorrear el borbó, però avui temen caure ells, i s'hi està tan bé al candeler...

* * *

Amb motiu dels últims successos, sembla que l'Ajuntament republicà-socialista de la nostra humanitària ciutat, demanarà a la superioritat:

Dues dotzenes de guàrdies d'assalt, quatre de seguretat, unes quantes

metralladores i algun cavall blanc pels cívics masculins.

Es veu que la majoria municipal no té confiança amb la «Guardia Cívica Femenina».

* * *

Segalà i Pardo, dos destacats elements del Sindicat figuerenc, varen ésser endreçats el matí de la vaga general.

Sembla que l'alcalde va dir que s'havien ordenat aquestes detencions per previsió

Mau!! En català, d'això, en diem por, no val a confondre.

* * *

Es de doldre que els estudiants universitaris que en el règim anterior tant es destacaren com a revolucionaris, ara restin callats i no s'ajunfin als actes de protesta del proletariat contra les lleis d'excepció aplicades pels governants.

Tenim la seguretat que molts d'ells no estan d'acord amb l'orientació política nacional, però actualment tenen damunt seu la coacció paterna, aquests pares que han passat tota la vida conspirant i blasmant de la monarquia, que han permès que els fills lluitessin fermament per assolir el règim que ells freturaven i que aquests els han portat amb safata, avui no poden comprendre que els joves aspirin a un règim veritablement federal, una federació de repúbliques socialistes ibèriques.

Única solució per resoldre radicalment tots els conflictes que hi ha plantejats.

* * *

Quan la majoria municipal republicana-socialista del nostre Ajuntament va assabentar-se dels fets de Terrassa, sembla que hi havien alguns consellers decidits a presentar la dimissió.

No per por, solament perquè els molestaria que alguna nit els fessin sortir al carrer amb calçotets.

Per això el món no estarà mai d'acord. A ells els molestaria, i nosaltres i molts d'altres hi passariem una bona estoneta.

No sigueu malpensats... Solament

tanqueu els ulls i per uns moments penseu l'efecte que faria la majoria municipal - tots deuen portar calçotets llargs - desfilant en *paños menores*.

No calen comentaris.

Ji, ji, ji, ji.

* * *

El govern pel bé del país ha d'actuar amb mà dura, diuen els panxcontents.

Vaixells plens de carn humana cap a l'exili.

Però, que aquesta carn sigui solament d'obrer,

A veure si així es resol el problema dels sense feina.

La gent de dreta que avaloti, que treballi descaradament per esfondrar la República, què hi fa si són inofensius i malaltissos, s'ha d'ésser demòcrata...

¿On és la llibertat d'acció? - diem nosaltres.

A Bata - ens contesten amb veu de cavernícola.

Potser findran raó.

* * *

Se'ns diu que novament hem estat denunciats com elements perillosos. Per si fos veritat i preveient conseqüències, hem decidit instal·lar en el casal unes hamaques per entrenar-nos al balanceig.

Puix si fossim deportats seria lamentable que ens maregèssim.

Faria riure veure uns revolucionaris canviant la *pesseta*.

* * *

En el moviment revolucionari de l'Alt Llobregat, segons la premsa burgesa, a tots els obrers que defingueren s'els hi trobaren algunes centes pessetes.

En els de Terrassa sembla que ha succeït el mateix.

Es veu que l'ofici de revolucionari és molt ben pagat.

Ens estranya que a Espanya hi hagin tants sense feina.

* * *

Amb motiu de la passada vaga, sabem que a la nostra ciutat el capo-

ral dels «serenos» gran amic de la gent de la dictadura, gallejava amb uns tons irònics i de perdona-vides:

«Avui no tenen més remei que anar a treballar tothom. Hi ha ordres molt sèries de disparar sobre els que aixequin la veu. Per tant, doncs, una de dues: o a treballar o cap al camí d'Alfar».

Ja afluiran senyor caporal dels «serenos», ja afluiran!

* * *

L'anarquista de Vilatenim, plagista de l'Heliòfilo, espurnejador d'*Empordà Federal*, sembla que serà nomenat cap de la guàrdia cívica masculina de la nostra ciutat.

Trobem molt encertada la distinció. Recordem que els primers dies de la República treballà de nit i de dia per ajudar a consolidar-la.

Per pura simpatia li recomanem un cavall molt bonic, que hem vist a la merceria Pi.

Farà molta patxoca.

* * *

A veure on deportaran els detinguts de l'última vaga.

Segurament cap a la Guinea.

A poc a poc anirem colonitzant aquelles inhòspites terres.

A la fi, a Espanya, es farà una selecció d'homes.

Preveiem que ací quedaran solament els representants directes i indirectes de la clerecia, capitalisme i reacció monàrquica.

* * *

Ens diuen que un dels personatges més clarividents del nostre Ajuntament, el dia 15. deia, al personal a les seves ordres;

Passeu pels comerços i que no tanqui ningú. Qui tanqui serà multat. Si els vaguistes els coaccionen que els hi apuntin el nom, que els *fotarem* tots cap a Bata.

Una *arenga* digne del General Arlegui.

* * *

A la fundició Jaume, el dia de la vaga general, el conseller socialista, representant a la Casa Gran dels obrers figuerencs, es sacrificà perquè l'any proper, els burgesos el tornin encabir en la candidatura.

Creiem que s'ho té ben guanyat.

* * *

Hem llegit a uns quants diaris que, segons rumors, Jaume Miravilles, el

líder comunista i amic nostre, havia estat detingut ací Figueres, amb motiu de l'última vaga.

Ens hem interessat hi ha resultat falsa la nova.

Veuríem amb goig que els corresponents d'aquests diaris fessin rectificar la notícia. Encara que dubtem per endavant, veure'ns correspostos.

Jaume Miravilles, quan era a l'exili o a la presó, era molt ben vist pels nostres conciutadans, però avui el temen.

Ara, si la cosa canvia, i Miravilles continua en camí ascendent, no seria res d'estrany que tornessin a afalagar-lo.

Ço que els interessa es caminar en terreny segur, temen les ensopegades.

* * *

Aquests ximplers...! Que s'han cregut...! Es pensen que ens faran ballar com voldran...? Desgraciats...! Semblen exclamacions d'una *Hija de María*, veritat...?

Doncs aneu errats, qui les pronunciava era un històric, ai! un històric de tota la vida.

SAMFAINA.

concretem

política local

Com que no ens agrada fer una crítica sistemàtica, lamentem sincerament que les nostres afirmacions, potser quelcom crues, puguin molestar particularment a qui es trobi en algun dels cassos que ressenyem.

Sentiríem que hi pogués haver qui confongués la nostra actuació; ni som uns amargats ni freturem millor posició econòmica, voldríem això sí, que els homes que ens governen ho fessin amb aire més col·lectiu, que pensessin que el problema a resoldre, ha de beneficiar-nos a tots, i no solament a uns quants.

Quan hem parlat de les altes i baixes d'empleats municipals, no ho hem fet amb mires egoistes ni amb sentiments mesquins, planyem, precisament, els homes que han de posar-se sota les ordres d'una plutocràcia que moltes vegades és incomprendible.

No voldríem que s'acomiadés cap empleat municipal, sense motiu veritat, i, en contra, que es dongués feina a tots els que no en tenen, remunerant el seu

treball degudament, puix entenem que el capital comú, en moments de crisi, com el que estem atravesant, hauria de servir per alleugerir-la.

Però cal foragitar el favoritisme, no molestar a uns per beneficiar a altres, ajudar-nos tots però amb sinceritat i cordialment.

Nosaltres dalim per bastir una societat amb caire ben humà, que les desavinences de caràcter puguin fer-se desaparèixer per un desig de perfecció personal.

Repetim-ho, no som crítics sistemàtics, som esclaus d'un sentiment de renovació social, volem aportar la nostra modesta col·laboració en aquestes agrupacions d'homes, que lluiten per fer que tots arribem a estimar-nos com a germans que som.

No freturem ni esperem cap mena de recompensa pel nostre treball.

Com que actuem a compàs de la nostra consciència, si mai ens equivoquem procurem rectificar, i remerciem els consells que se'ns puguin donar, sempre que estiguin d'acord amb els nostres principis democràtics.

Mai ens deixarem temptar per desigs de superació material. Treballant podem menjar, i no volem de cap manera viure amb l'esquena dreta, com ho fan alguns subjectes que volen posar-nos en evidència, impulsats solament per l'odi que senten vers nosaltres, pel sol fet d'haver-nos declarat públicament, i donant la cara, enemics de tot allò que no sigui basat en justes lleis de llibertat i confraternitat.

Estem en rebeldia, perquè no trobem conformes els procediments imperialistes que fan servir aquests homes que volen arreglar la societat amb lleis d'excepció i amb procediments que no estan d'acord amb els moments actuals. Cal més dignitat i menys egoisme.

VICTOR MUNTANYÀ.

nou partit?

No és fàcil que Lerroux vulgui entendre's amb els morts ni amb els polítics que varen tractar d'apuntalar la monarquia. Però, per si fos certa l'aliança que Melquiades desitja, hom ha trobat ja les inicials amb què seria denominat el seu partit. Són aquestes: R. I. P.

Inicials que persegueix fa temps l'exministre del rei.

(De «L'Esquella de la Torratxa»)

de col·laboració

la vaga a figueres i les coaccions (?)

El dia 15 de l'actual, fou assenyalat per fer una vaga general de protesta a tota Espanya, per les arbitràries deportacions a la Guinea Espanyola, de treballadors honrats i fermes idealistes defensors de la causa proletària.

Aquests homes de conviccions, si d'algun delictes són acusats, és el d'haver lluitat per trencar el jou que esclavitzava a la Humanitat, i si això és delictes, més han delinquit els actuals governants, que, sense tenir en compte que estem en règim republicà, actuen sense consultar el poble que és el que treballa, paga... i sofreix tota mena de vexacions...

Si d'aquests homes deportats se'n diuen delinqüents, glòria als delinqüents!

Ara parlarem de la vaga. Ací Figueres transcorregué amb tota normalitat, excepte la detenció dels companys Sagalà i Pardo, ja era de suposar que la primera diligència de la «poli» seria detenir a En Sagalà com a suposat cap del moviment vaguista, i malgrat només trobar-lo invitant als companys per si volien secundar la huelga fou detingut en companyia d'En Pardo.

Si el senyor que efectuà la detenció, creu que això és coaccionar, algun dia «el coaccionarem» per si vol prendre una copa de «whisky» a l'«Excelsior».

Malgrat recórrer algunes comissions de treballadors, les obres, fàbriques i tallers, no fou secundat l'atur tal com era d'esperar, i això ho diem amb tot el sentiment que pot sentir un home conscient del seu deure vers el Sindicat i vers solidaritat obrera.

Amb la detenció dels esmentats

companys tinguérem ocasió de conèixer més a fons la conducta dels dirigents de l'Ajuntament figuerenc, els quals demostraren el seu acèrrim «republicanisme».

Una comissió nomenada per la Junta del Sindicat visità a l'Alcalde, senyor Pujolà, per si volia fer el que calgués (segons ens digueren a la «Delega»), per posar en llibertat als companys, i després d'exposar el motiu de la visita, ell (l'Alcalde), cregué que hi anàvem amb amenaces i ens digué que si volíem fer «festa» que en féssim, però si aquell dia hi havia hagut guàrdia civil, el dia següent n'hi hauria el doble, ço que demostrà que no els hi era igual que treballéssim o no.

Jo recordo que quan foren detinguts uns companys de la Telefònica també visitàrem a l'Alcalde perquè fossin alliberats, i ens digué que una vaga portaria una gran pèrdua a la Ciutat, i ara surt amb què ja podem fer festa.

Això és que es veuen amb la força. Amb la força de la guàrdia civil, s'entén. Ja ho veieu, obrers figuerencs, els republicans que corren avui.

Treballadors figuerencs: No us deixeu seduir per aquelles paraules que estan «plagiades de dolcesa» que pronuncien quan s'acosten eleccions, aquests homes que es deien republicans i que només en tenen el nom de fals, que actuen en ple règim republicà com uns veritables «amos» del poble.

Recordem treballadors que, una vegada pasades les eleccions, no podem pas esperar res de bo d'aquests homes de benevolència fictícia.

I recordem, per últim, que aquests homes són enemics nostres en el camp de la lluita social.

FRANCESC ARMADÀ TRÉBOL.

Tots els originals que rebem i no siguin admesos per publicar-los aniran al cove.

preguntant...

¿és aquesta la llibertat i justícia que el govern de la República de treballadors implanta amb els obrers, deportant-los amb el vaixell «Buenos Aires» a terra inhòspita, plena de febres mortals, com és Bata (Guinea Espanyola)...?

¿no és ridícul, vergonyós, senyor alcalde i regidors i capitosts del comerç de la ciutat.... que mentres a Barcelona, patrons i obrers feliciten a l'alcalde, per llur actuació en els mercats i botigues de queviures, pel descans dominical..., a Figueres hàgim de censurar-vos per egoistes, cacics i esclavitzadors de l'obrer, per no donar el legal descans dominical en els rams mercantil, sastreria i modisteria de la ciutat....?

¿per què commemorant el segon aniversari de la mort del plorat amic Martí Vilanova, davant son nínxol, s'havien de fer tants aldarulls, senyor alcalde de la ciutat....?

¿per què una vegada va haver parlat el ciutadà Ventura Gassol, donava l'acte per acabat, senyor Puig Pujades i quedaven per parlar tres amics del mateix ideal de Vilanova, que vingueren expressament per a homenatjar-lo....?

¿quan s'acabarà aquesta política tan incruenta, subversiva i caciquil del nostre poble, senyors de la Federació Republicana Socialista de l'Empordà...?

¿és cert que un conseller municipal fa córrer el cotxe sense pagar patent...?

¿és lògic que els nostres dirigents polítics, republicans socialistes, encara tinguin com a lema: l'estòmac...?

¿per què no es celebrà oficialment la commemoració de l'aniversari de la primera República...? seguirem preguntant

Garatge "ESPORTIU"

Reparacions i pupilatges

Lluís Canadell, Germans

PLAÇA SALMERÓN, 6 (davant l'Estació)

FIGUERES

S'arreglen plomes estilogràfiques

Llibreria Batllosera

GALAN, 2

de teatre

D'ençà del comiat de la companyia Enriqueta Torres, dues companyies han passat pel nostre Teatre Municipal.

Una: La del Teatre Beatriz de Madrid que ens feu conèixer la escenificació de la novel·la de Pérez de Ayala. «A. M. D. G.»

Crítica: Massa honrada. Poc teatral. Deturant-se massa en les prèdiques i sense finalitzar cap epíssodi dels molts que es prestarien a fer-ne èxits populars. L'escenificació—no el fons de l'obra—descepcionà al nostre públic que esperava una obra valenta i decidida com ho és la novel·la.

La interpretació, excel·lent. La presentació migrada.

Altra: La Companyia del Teatre Talia de Barcelona, Anita Tormo. Estrenà el melodrama de 3 actes de Borràs, *El proceso Ferrer*.

Aquesta obra tot i éssent inferior literàriament a l'anterior, captivà de seguida l'atenció del poble, que no es cansà d'aplaudir tots els parlaments que el màrtir i víctima dels jesuïtes Francesc Ferrer—caracteritzat magistralment per l'actor Aureli Pardo—pronuncià des de l'escenari.

Cosa a remarcar: Ens adonarem que en el teatre hi mancaren la major part dels representants del partit Republicà Socialista de l'Empordà

MARCOS CIUTTI.

SE'NS PREGA DIR QUE...

Dissabte havia de debutar la companyia de l'eminent actriu catalana Assumpció Casals que comanda el primer actor Josep Bruguera. La companyia, a excepció de la primera actriu ja es trobava a Figueres, quan reberen un telefonema en el qual se'ls comunicava que Assumpció Casals havia recaigut en la malaltia de la qual n'estava convalescent, i preferiren perjudicar-se materialment, a debutar a Figueres sense el concurs de tan imprescindible artista.

Quedà, doncs, per aquest motiu, definitivament suspesa la temporada anunciada.

L'actual empresari del Principal ha aconseguit contractar per tal de substituir la companyia Casals-Bruguera, a la notable formació artística *Maria Fortuny*.

Un bon taller de calçat a mida
PALLAC GALAN, 2

El dia 12 del mes corrent va morir a Vilabertran, a causa d'un accident de treball, el ferm republicà d'esquerra i amic nostre Fermí Guanter. L'acte de l'enterrament, que tingué lloc dissabte, va assistir-hi la quasi totalitat del poble, i es féu una manifestació de dol imponent. En representació dels «Amics d'Avant» hi assistiren els companys Ximenis i E. Pallac, i per l'E. R. anticlerical, el capità Medina.

Cal ressenyar la nota de civisme que hi donaven les dones vilabertranques, les quals deixant de banda sentiments que anorreen al poble, hi assistiren en gran nombre.

Adrecem a la família del malaurat amic el més sentit condol.

S'arreglen plomes estilogràfiques

Llibreria Batllósera
GALAN, 2

Catalunya és una Nació, a desgrat de totes les definicions legals. La pau entre les Nacions Ibèriques, ha d'ésser estintolada per la mútua estimació; no mai per la força.

(de «fornal»)

Tingueu compte que les últimes novetats són sempre a

Calçats Pallac

Ens assabentem per la humanitat del dia 15 d'haver-se presentat al jutjat corresponent, una denúncia contra el capellà de l'església del Carme, de Barcelona, per intent de corrupció del nen que feia d'escolà a la dita església.

Aquests fets repugnants ens afermen en ço que sempre hem opinat que aquests homes-capellans, sense ésser casats, continuen essent un greu perill per a la societat.

Ara els pares i mares tenen la paraula, i, també, aquests «bé de déu» de La Veu de l'Empordà, que esperem que tot seguit ho rectificaran.

X.

► Per excès d'original queden per al vinent número articles de Marc-Aureli, R. Ximenis, Pere Bellostes, i altres.

avant..!

el pròxim número sortirà el dimecres, dia 9.
venda: llibreria batllósera.

Arts Gràfiques TRAYTER, Cervantes, 13, Figueres

El Siglo

DE

ANTONI CARRERAS
AVINGUDA REPUBLICA, 17

Venda exclusiva dels olis purs de oliva del Sindicat Oleícola Garrotxa-Empordà.

Perfumeria - Articles fotografia -
Drogueria - Pintures - Comestibles

avant..!

Lerroux ja ha parlat:
Patria, patrimonio y
patriotismo. I un be!!!

igualtat de tracte?

Els detinguts pels fets de la Conca del Llobregat, després d'ésser sotmesos a una tria força negligida, han estat embarcats amb rumb a Bata (Guinea espanyola).

El senyor Ministre de la Governació diu que és un país excel·lent, que el clima no pot ésser més bo; en una paraula, sembla que és un país apropiat per a passar-hi una temporada de vacances. Si tan bo ens el pinten, ens estranya que els nostres burgesos distingits, amants de passar bé la temporada de «veraneo», no prenguin la decisió d'anar-hi a instal·lar-s'hi.

Peró, veritablement, hem de creure que no deu ésser tan bo, puix que per ara no sabem pas que l'esmentat país de Bata sigui preferit com a «colònia veraniega». Ans al contrari, hom diu que és fàcil arregar-hi les febres fortes que poden portar lamentables i sentits trastorns, quan no s'arriba al camí fatal de la mort. També hem llegit que hi ha un tant per cent molt crescut d'atacs per la malaltia de la son.

Tant una cosa com l'altra, no deixa d'ésser ben llastimosa, i més en pensar que els malaurats deportats a Bata no passen d'ésser una bona majoria d'obers que han patit misèria, que no han conegut res més que la mina i la manca de pa. I no fou estrany, doncs, que s'arrapessin il·lusionadament a l'àncora salvadora —ells ho creien— que havia d'aportar-los a un millorament social.

Tot va ésser endebades. No sols no pogueren assolir la millora d'un canvi social, sinó que conegueren l'empresonament i, una mica més tard, el confinament.

¿Per què s'ha prè tan ràpida solució per a uns desgraciats obrers? ¿Com és que no s'ha obrat d'una manera semblant amb els murrís reaccionaris de dreta ni amb els capellanots i frares trabucaires? És que hi ha d'haver privilegis i lenitats per a uns i càstigs i puniments per als altres?

¿Per què no han estat enviats a Bata tots els responsables de les dictadu-

res? ¿Els Berenguer, Mola, Ventosa, Barrera, Despujol i Cia.? ¿Per què uns es passegen i altres se la passen com si fossin a la torre?

¿Perquè, s'hi s'ha desplegat tan enèrgicament el Govern de la República amb els revolucionaris terribles de Fígols, Sallent, Cardona i Suria no ho ha fet també amb els Galo Ponte, Albiñana i amb tots els altres col·laboradors de la monarquia despòtica i de les dictadures vergonyoses que patírem? El mateix desplegament d'energies que ha volgut tenir suara amb els malaurats culpables que han estat embarcats amb el «Buenos Aires», havia de palesar-lo amb tota la xurma monàrquica, dictatorial i reaccionària dels que avui es passegen i se la «xalen», ben tranquils, com si res haguessin fet, com si res hagués passat.

¿Es que també, — caldrà preguntar — i no és necessària la pregunta — hi ha classes per al càstig?

JOWSKY.

Cal tenir en compte que dels articles que inserim se'n fan responsables els seus autors.

alerta, homes!

Les dones ja se'ns declaren. Els que estiguin per merèixer, trobaran ja la feina mig embastada. La senyoreta Rosa Maria Arquimbau llença des de «La Rambla» la primera sageta. Diu:

«¿Perquè aquest estrany temor de dir-ho als homes, que ens agraden? ¿Perquè no hem de declarar-nos-hi nosaltres, si estimen un home i ell no se n'adona?»

Del tot conformes i esperem confiats. Ull viu, els tímids! Sabem, però, que són molts els homes que no gosen a sortir sols, i hi ha pares que obliguen llurs fills menors de vint-i-cinc anys a tornar a casa abans de dos quarts de vuit del vespre.

(De «L'Esquella de la Torratxa»)

hem perdut un amic

Mai com avui, podríem dir, ens escou aquesta paraula d'amic, en fer al·lusió, trista i dolorosa al·lusió, certament, de Joan Llonc. Sí, l'amic Joan Llonc, ens ha deixat per un sempre més. Ha estat colpit, barroerament, per la Mort que no plany ni té pretensió de plànyer's de les víctimes que fa, malgrat topi amb esclats de joventut. Amb joves d'una trentena d'anys.

Recordem a Llonc des de la infància, quan encara ens afanyàvem a córrer i a jugar pel magatzem de ferreteria de casa seva. I, més tard, passada l'adolescència, l'afecte pur i desinteressat que ens feia encara més ferma la nostra bona amistat, que encaixava de faisó tan germanívola.

I vingué la dictadura i Llonc no es volgué ajupir vergonyosament a la puntada de peu d'unes botes de general dictador i embriac i marxà a l'exili, a França, on hi passà 7 anys de penes, sofriments i enyorances. Darrerament havia retornat a la nostra ciutat on no no ha pogut fruit gaire—per ésser víctima de ràpida malura—les carícies d'aquesta llum de l'Empordà i d'aquest cel blau tan nostre que havien de portar-li salut i alegria i força al seu cos magrissó i al seu esperit ja desanimat.

Joan Llonc era veritablement un artista. Ell professava, d'una manera lliure i ben personal, el conreu de la música, de la caricatura i de la literatura publicista. Sobressortí especialment, en la composició de sardanes, de les qual se'n coneixen un bon nombre.

Amb el traspàs d'En Joan Llonc, hem de dir i repetir que *hem perdut un amic*, un amic sincer i noble, clar i català de soca i arrel. Res d'eufemismes, la veritat crua i neta. Això era l'essència del seu viure.

Sincerament, amb el més viu i pregon sentiment, adrecem a la seva desconhortada esposa, al seu filllet—infant de cinc anys!—a la seva afligida mare i família tota l'expressió de la nostra condolença.

RÓC CLAR